

Kent *ve* Sağlık

Urban and Health

Bu kitap Sağlıklı Kentler Birlięi tarafından 11-14 Aralık 2018 tarihlerinde Bursa'da gerçekleştirilen Uluslararası Kent ve Sağlık Kongresindeki sunum ve tam metin bildirilerinden oluşmaktadır.

ISBN: 978-605-80795-2-6

Sağlıklı Kentler Birlięi Başkanlığı tarafından hazırlanmıştır.

Sağlıklı Kentler Birlięi Başkanlığı

Tayakadın Mahallesi Doyuran Sokak No:13 Osmangazi/Bursa

Tel: 0 224 235 23 99 - Fax: 0 224 235 34 70

e-posta: bilgi@skb.gov.tr internet: www.skb.gov.tr

Yılı – Yeri

Mart 2019 – Bursa

Her hakkı saklıdır. Sağlıklı Kentler Birlięi yayınıdır. İzinsiz çoğaltılamaz ve basılamaz.

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelięin 5 inci maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde bandrol taşıması zorunlu değildir.

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	6
KONUŞMACILAR:	
PROF.DR. JOHN ASHTON	7
PROF.DR. E.DİDEM EVCİ KİRAZ.....	13
DOÇ.DR. ALPASLAN TÜRKKAN	19
PROF.DR. DOĞANAY TOLUNAY.....	28
PROF.DR. RUŞEN KELEŞ	42
PROF.DR. MUSTAFA ILICALI	49
PROF.DR. KAYIHAN PALA.....	56
PROF.DR. NURAN ZEREN GÜLERSOY	59
LOURANCE CARMICHAEL	70
JOHN HOWIE	77
DOÇ.DR. KORAY VELİBEYOĞLU	83
NATALYA YUSHİTSİNA	89
PROF.DR. BİLGİN TANELİ	93
JENS PETER HANSEN	119
PROF. DR. FEZA KARAER.....	123
PROF. DR. GÜRAY SALİHOĞLU.....	132
HALE KARGIN KAYNAK	144
GİZEM AYKANAT	150
MERVE AKI.....	158
YUSUF HİTİT.....	166
AHMET ÇELİKÖRS.....	168
DOÇ. DR. MUSTAFA ARTAR.....	172
SELMAN KÜÇÜKOĞUL.....	192
YÜKSEL NURGÜL ÇELEBİ	201
SUAT YALNIZOĞLU.....	204
NECLA ÖZKAPLAN YÖRÜKLÜ.....	209
MİRAY GÜR	216
HÜDAVERDİ OTAKLI	234
HÜLYA EÇEN ÇALIŞKAN.....	252
DR. NİLAY OĞULTÜRK.....	273
DR. SEBLA ARIN.....	287
KAAN KIRAN.....	296
FATİH GÜLİRMAK.....	299
EYÜP IŞIK.....	311
ŞÜKRİYE ÇELİKKOLLU	314

ALİYE NALAN FİDAN.....	316
MUHAMMED BEYTULLAH GONCE	346
ESRA TEKİN	357
HİLAL METE.....	373
BAHAR ÖRÜN DEMİREL	387
NİMET GÜNEŞ	394
SELDA BAL.....	459
UZM. DR. DERYA KARAGÜLLE	478
DR. RUKİYE ÇAKIR	481
UZM. HEM. TÜLAY AYTEKİN.....	485
UZM. HEM. AYŞEGÜL TEKİN.....	490
UZM. DR. ELİF AKTAN MUTLU.....	496
AYŞE TAŞ.....	500
ASLIHAN KATİP.....	503
NECLA ÖZKAPLAN YÖRÜKLÜ.....	511
DENİZ ÖZGE AYTAÇ.....	517
HÜLYA EÇEN ÇALIŞKAN.....	518
HÜLYA EÇEN ÇALIŞKAN.....	539

Katılımcı Bir Süreç Olarak Tasarım: Oyun Engel Tanımaz Projesi
Dr. Sebla ARIN
Nilüfer Kent Konseyi Yürütme Kurulu Üyesi

Anahtar Kelimeler: yapılı çevre eğitimi, kentsel farkındalık, katılımcı tasarım, çocuk ve mimarlık

Giriş ve Amaç

Oyun Engel Tanımaz Projesi (OETP), Bursa'nın Nilüfer ilçesinde 2013-2016 yılları arasında Nilüfer Belediyesi ve Nilüfer Kent Konseyi öncülüğünde Sivil Toplum Örgütleri, Meslek Odaları, Üniversiteler gibi kentsel yapının şekillenmesinde etkili olan birçok unsurun paydaşlığı ile hayat geçirilen bir sosyal sorumluluk projesidir. Söz konusu paydaşlar Nilüfer Belediyesi, Nilüfer Kent Konseyi (NKK), Nilüfer İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Bursa Teknik Üniversitesi (BTU), İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ), Uludağ Üniversitesi (UÜ), TMMOB Mimarlar Odası Bursa Şubesi, TMMOB Peyzaj Mimarları Odası Bursa İl Temsilciliği, Bizim Ev Engelliler Sosyal Yaşam Destek Merkezi ve ÇEK 3 Mart Azizoglu İlköğretim Okulu olarak sıralanmaktadır.

OETP katılımcılarının kentlilik bilincine sahip bireyler olması amacıyla, uzun vadede her yaş grubundan vatandaşın faydalanabileceği bir kentlilik okuluna dönüşme potansiyeline sahip bir projedir. Bu kapsamda katılımcıların, yapılı çevrenin nasıl oluştuğu, sahip olduğu nitelikler, ilişkili olduğu disiplinler, kentlinin yapılı çevrenin oluşumunda ne ölçüde pay sahibi olduğu hakkında bilgilendirilmesi hedeflenmiştir. Ancak bu yönüyle bir mesleki eğitim programı ile karıştırılmamalıdır. OETP, katılımcılarının kentsel mekânın oluşum süreçlerinde bilinçli biçimde katkı koyabilecek bilgi ve birikime sahip olmasını amaçlamaktadır. Bu katılım kültürünün yerleştirilmesi hem nitelikli kentsel mekânların oluşturulabilmesine, hem de üretilen mekânların sürdürülebilmesine katkı sağlamaktadır. Bireylerin kendi yaşam çevreleriyle ilgili alınan kararlarda söz sahibi olma ve tasarım süreçlerinde yer alma şansı bulduklarında bu mekânları daha fazla benimsemelerinin ve bunlarla ilgili sorumluluk alarak korumalarının mümkün olacağı tezinden yola çıkarak şekillendirilen OETP, yalnızca yapılı çevreyi oluşturan unsurlara yönelik bir eğitim projesi olmakla kalmayıp; çocuk ve gençlerin kentin yerel yönetim süreçlerine katıldıkları, kullanıcı oldukları kentsel mekân tasarımına ilişkin kararlara dâhil olabilme imkânı buldukları, demokratik yaşam kültürünün ve katılımcı kentli kimliğinin desteklendiği kolektif bir üretim platformudur. Projenin hedeflerinden biri de sürdürülen yapılı çevre eğitimi sonucunda katılımcıların engelli ve engelsiz çocukların birlikte kullanabileceği bir oyun parkı tasarımı oluşturmalarıdır. Bu amaçla katılımcıların bu kullanıcı çeşitliliğini destekleyecek nitelikte olmasına özen gösterilmiştir. Geliştirilen

oyun parkı projesinin teknik altyapısının uzman ekipler tarafından oluşturulması ve kent içerisinde projeye ayrılan bir arsa üzerinde inşa edilmesi projenin uygulamaya dönük safhasını oluşturmakta ve projeye özgün niteliğini kazandırmaktadır. Uzun soluklu bir eğitim programı sonunda elde edilen projenin yapısal anlamda hayata geçirilmesi, katılımcı tasarımın kamusal alanın şekillenmesinde nasıl etkili olabileceğine dair somut bir örnek teşkil etmektedir.

Gereç ve Yöntem:

OETP, özel olarak kurgulanmış bir “yapılı çevre eğitimi” programıyla bütünleşen bir çocuk katılımı projesidir. Katılımcılar, 8-14 yaş aralığındaki altısı engelli otuz gönüllü çocuktan oluşmaktadır. Katılım kültürünün, bireyde erken yaştan itibaren şekillenmesi, bu anlayışın sağlam temeller üzerine oturması ve toplumda yaygınlaşabilmesi adına önem taşımaktadır. Katılım projelerinden beklenen verimin alınabilmesi çocuk ve gençlerin toplumun önemli bir kesimini oluşturan sosyal aktörler olduğu gerçeğinin tüm idari kadrolar tarafından benimsenmesine bağlıdır (Skelton, 2007). Bu çerçevede çocuğun katılım göstereceği konu hakkında kapsamlı olarak bilgilendirilmesi, gerekli eğitimin sağlanması, sahip olduğu potansiyelin doğru biçimde değerlendirilmesi, söz konusu proje için harcadığı emeğin karşılığını bulabilmesi; katılımın yalnızca başka amaçlara hizmet edecek bir reklam projesi olarak değil, eyleme dönüşebilecek gerçek ihtiyaçları karşılamaya yönelik bir proje olarak algılanması ve uygulanması gerekmektedir. Ancak bu sayede “çocuk katılımı” kavramının toplumsal hayatta sürdürülebilirliğinin sağlanması mümkün olacaktır. Çocuk katılımının sağlanması temsili demokrasi sistemlerini dönüştürülerek katılımcı demokrasi sistemlerinin oluşturulabilmesi için önemli bir adımdır. Ayrıca çocuk katılımı, bu konularda çocuk aracılığıyla katlanarak büyüyen kitlelere ulaşabilme imkânı sağlar. Demokratik vatandaşlık bilincinin bir uzantısı olarak çocuk katılımı aile ölçeğinde başlayıp okula taşınır, oradan da yerel ve ulusal ölçekte karar alma süreçlerine dâhil olmaya kadar uzanır. Bu katılım mekanizmaları yoluyla çocuk, farklılıklara saygı göstermeyi, bireysel ve toplumsal düzeyde temsiliyet sağlamayı öğrenir. Çocuğa erken yaşlardan itibaren sesini duyurabilme imkânı tanınması uzun vadede aktif bir vatandaş kimliği kazanabilmesi yönünde katkı sağlar. Bu sayede çocuk, on sekiz yaşında ani bir güç edinmek yerine daha kalıcı ve sağlıklı bir demokrasi kültürü kazanma ve deneyimleme imkânı bulur (Lansdown, 2011).

Kentsel planlama ve tasarımda çocuk katılımının sağlanması, katılımı “kullanıcı” kavramının gelişmesi ile birlikte gündeme gelmiştir. Kentsel tasarımın yalnızca siyasi ve teknik bir kavram olma boyutuyla değil, sosyo-kültürel bir süreç olarak algılanması sonucunda toplumsal yaşamın önemli bileşenlerinden olan çocuklar da bu süreçlere daha etkin olarak dâhil olma

imkânı bulmuştur (Francis ve Lorenzo, 2006). Planlama süreçlerinde genç katılımı üzerine 2010-2011 yılları arasında gerçekleştirilen bir araştırma projesi olan Ecorys'in Final Raporu'nda katılım sürecinin danışma ve fikir almadan farklılık gösterdiği vurgulanmaktadır. Çünkü çocukların bir konudaki fikirlerinin büyükler tarafından alındığı ve yine büyükler tarafından temsil edildikleri durumlar çocukların demokratik haklarının ihlaline girmektedir. Bu durum, çocukların karar alma süreçlerinde eşit bireyler olarak yer almalarının önüne geçmekte ve sadece basit bir bilgi toplama eylemine dönüşmektedir (Day, Sutton ve Jenkins, 2011).

Bu çerçevede OETP, katılımcı çocukların olabildiğince üst düzeyde inisiyatif kullanabildikleri, proje sürecinin tüm aşamalarına dahil olabildikleri biçimde kurgulanmıştır. Proje, temel olarak iki aşamadan meydana gelmektedir. Bunlardan ilki katılımcıların yapıları çevre hakkında bilgi edindikleri ve bu esnada engelli ve engelsiz çocukların bir arada oynayabilecekleri bir oyun parkı tasarımı oluşturdukları eğitim aşaması; ikincisi ise ilk bölümün final çıktısı olarak ortaya konan oyun parkı projesinin paydaş kurum ve kuruluşların katkılarıyla uygulama projesine dönüştürülüp, sonrasında ise inşa edilmesinden oluşmaktadır.

Eğitim aşaması, akademisyenler tarafından kurgulanmış 28 haftalık bir yapıları çevre eğitimi programından oluşmaktadır. Program, katılımcıların bir oyun parkı tasarımı yaparken ihtiyaç duyacakları bilgiye erişmelerini ve bunun yanı sıra kent, kent hakkı ve yapıları çevreye ilişkin farkındalık kazanmalarını sağlayacak nitelikte tasarlanmıştır. Düzenli olarak her hafta cumartesi günleri 13:00-17:00 saatleri arasında gerçekleştirilen atölyeler (Foto-1) birbirini destekleyecek ve devam ettirecek bir dizgeyle ele alınmıştır.

Foto 1: Atölye ortamı

Katılımcılar yürüttükleri bireysel ve grup çalışmaları sonucunda Nilüfer Belediyesi tarafından tahsis edilen alanda uygulaması yapılacak oyun parkı tasarımını ortaya çıkarmışlardır. Bu tasarım önerisinin 1/50 ölçekli maketi

(Foto-2) hazırlanmış, oyun alanında bulunması planlanan tüm oyun araçları, donatı alanları, topografik düzenlemelerin detaylı açıklamalarının bulunduğu sunum paftaları hazırlanmıştır. “Oyun Engel Tanımaz” Parkı, Nilüfer İlçesi İhsaniye Mahallesi sınırları içinde bulunan yaklaşık ¾’ü sık ağaçlarla kaplı 4 dönümlük bir arsa için OETP katılımcıları tarafından tasarlanmıştır. Tasarım sürecinde mevcut doğal yapıyı korumak, standart oyun araçlarına bağlı kalmak yerine farklı oyun senaryolarına imkânlar tanıyacak alanlar oluşturmak, doğanın sunduğu oyun olanaklarını kullanmak, engelli-engelsiz, çocuk-yetişkin herkesin içinde bulunmaktan keyif duyacağı bir park oluşturmak esas alınmıştır.

Foto 2: Oyun parkı maketi

Eğitim aşaması boyunca yapılan tüm çalışmalar süresince katılımcı çocukların tepkileri gözlemlenmiş, yapılan çalışmalar fotoğraflanmış ve video kayıtları alınarak çalışmanın arşivi oluşturulmuştur. Haftalık çalışmalar sonunda düzenli olarak kısa anketler uygulanarak katılımcıların yapılan çalışmalarla ilgili düşünceleri kayıt altına alınmıştır.

İkinci aşama olan uygulama bölümünde ise ilk aşamada ortaya çıkarılan oyun parkı tasarımı paydaş meslek odalarının da katkılarıyla Nilüfer Belediyesi bünyesinde uygulama projesine dönüştürülmüştür. Katılımcı tasarım anlayışının devamı olarak katılımcı çocuklar bu sürece de dâhil olarak uzman ekipler ile bir araya gelmiş, uygulama projesinin tasarım projesine uygunluğunu tartışmışlardır. Çocuklar uygulamanın sahada hayata geçirilmesi aşamalarına da kimi zaman gözlemci, kimi zaman katılımcı olarak dâhil olmuşlardır. Örneğin uygulama süreci boyunca zaman zaman saha ziyaretlerinde (Foto-3) bulunup, tasarımlarının nasıl gerçeğe dönüştürüldüğünü, uygulama aşamalarını yerinde gözlemleyip bilgi almış; parkın giriş kapısının yapım sürecinde aktif olarak çalışmışlardır (Foto-4).

Foto 3: Saha ziyareti

Foto 4: Park giriş kapısı mozaik kaplama atölyesi

Proje katılımcılarının aldığı tasarım kararları doğrultusunda NKK Çocuk Meclisi Evi de oyun parkı içinde yerleştirildi. Mekân periyodik olarak düzenlenen çocuk meclisi toplantılarına, uzmanlar eşliğinde gerçekleştirilen çeşitli çocuk atölyelerine ortam sağlayarak parkın (Foto-5) aktif kullanımını desteklemektedir.

Foto 5: OETP Parkı hava fotoğrafı

Bulgular:

OETP'nin benzerlerinden en büyük farklılığı eğitim sürecinin uzun soluklu bir bütün olarak ele alınması ve bu sürecin sonunda ortaya çıkarılan ürünün kentsel mekânda uygulamaya geçirilmesidir. Tamamıyla çocukların tasarımıyla uygulamaya yönelik bir projenin ortaya çıkması, OETP'nin kentsel katılım süreçlerine çocukları somut olarak dâhil eden özgün bir örnek olmasını sağlamıştır. Proje paydaşlarının çeşitlilik göstermesi ve yerel yönetimin paydaşlardan biri olması ortaya çıkan tasarımın uygulamaya geçirilebilmesini kolaylaştırmıştır.

OETP ile oluşturulan model, yapılı çevre eğitimi ve çocukların / kullanıcının kentsel tasarım süreçlerine katılımını birleştirmektedir. Kentin sosyal yapısını oluşturan farklı bileşenler proje paydaşı olarak bu kapsamda bir araya gelmişlerdir. Projenin temel yapı taşı olan katılımcıların (çocukların) yanı sıra, kent kimliğini oluşturan diğer bileşenlerin (akademik çevre, meslek odaları, kent konseyi, belediye) de ortak bir platformda buluşması projenin katılımcı yönünü güçlendirmiş ve işlerliğini arttırmıştır.

Yapılı çevre ile ilgili eğitim programları, yerel yönetimin yapılı çevrenin tasarımında kullanıcı/vatandaş katılımını sağlamak adına yararlanabilecekleri bir yöntem olarak kabul edilebilir. Katılımın sadece sözde kalmayıp somut üretimin gerçekleştirildiği bir sürece dönüştürülmesi kentin yapı taşı olan kentlinin fikirlerinin gerçekten değerli olduğunun kanıtıdır. Bu tür projeler vatandaşın kentini sahiplenmesini de sağlamaktadır. OETP kapsamında doğrudan temsiliyet anlamında dezavantajlı gruplar arasında sayabileceğimiz çocuklar ve engelli bireyler kendi fikirlerini dile getirme, kentsel tasarım sürecine katkı koyma şansı bulmuşlardır. Yetişkin bireylerin farklı platformlarda seslerini duyurma şansını daha fazla bulabildikleri göz önünde bulundurulduğunda, projenin vatandaş katılımını çok daha geniş bir kitleye açtığı, sesini duyurma konusunda güçlük yaşayan bireylere bu imkânı verdiği ortaya çıkmaktadır.

OETP eğitim programı başında gerçekleştirilen anketten elde edilen verilere göre eğitim öncesinde katılımcıların:

1. yapılı çevrenin oluşumunda kullanıcının etkisinin farkında olmadıkları
2. yetişkinlerin tasarladığı çocuk mekânlarının sıkıcılığından şikayetçi oldukları
3. kullanıcının/vatandaşın kentsel tasarım süreçlerine katılım göstermesi gibi yaklaşımlarla ilgili bilgi sahibi olmadıkları
4. kentli kimlikleri nedeniyle sahip oldukları hak ve sorumluluklar hakkında yeterince farkındalık sahibi olmadıkları

anlaşılmaktadır.

OETP eğitim programının tamamlanmasının ardından gerçekleştirilen anketten elde edilen verilere göre ise, eğitim sonrasında katılımcıların:

1. kendilerini kentsel mekânın kullanıcıları olarak yapılı çevrenin oluşmasında pay sahibi olan önemli aktörler olarak görmeye başladıkları
2. ortak yaşam algılarının kuvvetlendiği
3. “kent hakkı” bilincini geliştirdikleri
4. kamusal yaşamla ilgili eleştirilerini dile getirip bunların iyileştirilebilmesi için katkılarını ortaya koyabilecek bir ortam buldukları ortaya konmuştur.

Tartışma/Sonuç:

OETP, çok sayıda paydaşın katkılarıyla hayata geçirilmiştir. Buradan elde edilen veriler ve deneyimin kullanılması ile projenin uzun vadede kalıcı bir kentlilik okuluna dönüştürülmesi hedeflenmektedir. OETP sonunda katılımcıların oluşturduğu oyun parkı projesi incelendiğinde, katılımcı çocukların da sürekli bir eğitim programını desteklediği görülmektedir. Belediye ve tüm paydaş kurumların desteğine rağmen uzun soluklu ve devamlılık arz eden bir eğitim için kullanılacak mekân eksikliği katılımcıları kendi projelerinde böyle bir kapalı alan tasarımı oluşturmaya yönlendirmiştir. Katılımcıların istekliliği projenin büyük ölçüde amacına ulaştığının kanıtıdır. Bunun yanı sıra somut bir ihtiyaç üzerine kurgulanması ve kentsel yaşamla ilişkilendirilmesi OETP'nin yalnızca boş vakitleri değerlendirmek için katılım gösterilen bir aktivite olmaktan sıyrılıp, yapılı çevre hakkında farkındalık yaratan bir projeye dönüşmesini sağlamıştır. OETP kapsamında katılımcı çocukların kendi taleplerini dile getirebilmeleri, bu ihtiyaçlara uygun çözümleri sunmaları, kendilerini kentsel mekânla ilgili problemlerin çözümünde etkili birer aktör olarak görmeleri, kamusal yaşamla ilgili eleştirilerini dile getirip bunların iyileştirilebilmesi için katkılarını ortaya koymaları projenin en büyük kazanımları olarak gösterilebilir. Bu projenin

benzerlerinden en önemli farklılığı tasarım kararları tamamıyla katılımcı çocuklar tarafından alınan oyun parkı projesinin inşa edilerek kullanıma açılmış olmasıdır. OETP kapsamında parkı kullanma potansiyeline sahip farklı yaş gruplarından engelli/engelsiz çocuklar bir araya gelerek kentle ilgili talep ve isteklerini dile getirme imkânı bulmuş ve bu taleplerin doğru biçimde hayata geçirilebilmesi adına uzun soluklu bir eğitim projesine katılım sağlamışlardır. Böylece hem kendi fikirlerini tasarıma dönüştürmüş, hem de kendi akranlarını temsil etme sorumluluğunu üstlenmişlerdir.

Çocuklar için kurgulanan bir yapılı çevre eğitimi programının temel katkısı ortaya çıkan ürünün niteliğinden çok, eğitim süreci ve bu sürecin katılımcılar üzerinde bıraktığı etkilerdir. Bu anlamda çocuğun bir birey olarak kentsel yaşam içerisinde kendini ifade edebileceği bir niş bulması ve kullanıcıyı kentsel çevreyi dönüştüren, şekillendiren etmenlerden biri olarak tanımlayabilmesi; süreç boyunca yapılan etkinlikler yolu ile sosyal gelişimine katkı sağlaması ve mekânı kavrayışında, buna paralel olarak da mekânı kullanma biçiminde farklılıklar oluşması yapılı çevre eğitimi modelinin başarısını ortaya koymaktadır. Böylesi bir eğitim çalışmasının anlık sonuçlarından çok, zaman içerisinde etkilerinin daha açık biçimde hissedileceği, katılımcıların yakın çevrelerini de kapsayarak toplumsal fayda boyutuna ulaşan uzun vadedeki sonuçları önem kazanmaktadır. OETP katılımcılarının proje sonunda edindikleri farkındalık düzeyi projenin amaçlanan kazanımları büyük ölçüde karşıladığını göstermektedir.

Sonuç olarak, yapılı çevrenin tüm etmenleri ile incelendiği ve sürdürülen işbirliği çalışmaları vasıtasıyla katılım yönüyle de beslenen eğitim programlarının kurumsallaşması, eğitim kalitesinin arttırılıp asgari standartların oluşturulmasını sağlayacaktır. Mimarlık eylemi yalnızca meslek insanlarının eğitilmesi ile icra edilemeyecek kadar karmaşık bir işleyişe sahiptir. Mimarlık ürününün oluşturulmasında sadece meslek insanları değil kullanıcılar, işverenler, yükleniciler, kanun koyucular, belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve daha birçok farklı aktör sürece dâhil olmaktadır. Bu anlamda kent, ortak bir üretim alanı olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla nitelikli bir yapılı çevrenin oluşturulması, karar mekanizmalarında yer alan tüm aktörlerin belli bilinç düzeyine ulaşmasıyla gerçekleşebilir. Mimarlığın üretimine dâhil olan tüm fertlerin, yani toplumun tamamının mimarlık kavramı ile ilgili bilgi sahibi olması büyük önem taşımaktadır. Bu durum mimarlık eğitiminin toplumun geneline yayılması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Bu konuda İnceoğlu ve İnceoğlu (2004) toplumsal bir farkındalık ihtiyacına vurgu yapmaktadırlar: “İyi binaların sadece iyi mimarlarla gerçekleşmeyeceği, bunun için iyi nitelikleri ayırt edebilen iyi kullanıcıların da gerektiği gerçeği gibi; nitelikli, sağlıklı, kimlikli kentlerin de kent kültürü olan kentlilerle oluşabileceğini unutmamak gerekiyor.” Yapılı çevreye ait değerlerin toplumun tüm kesimleri tarafından benimsenmesi,

kentlerin yaşam kalitesinin arttırılması için kaçınılmaz bir gerekliliktir. Mimarlık bilincine sahip bir kullanıcı/vatandaş profili “iyi”, “nitelikli” ve “sağlıklı” yaşam çevrelerinin en önemli bileşenidir.

Kaynakça:

Day L., Sutton L., Jenkins S. (2011). A Final Report to Ecorys Research Programme 2010-2011: Children and Young People’s Participation in Planning and Regeneration, UK.

Francis, M. ve Lorenzo, R. (2006). Children and City Design: Proactive Process and the “Renewal” of Childhood. Spencer, C., Blades, M. (eds.), Children and Their Environments: Learning, Using and Designing Spaces (ss:217-237). Londra: Cambridge University Press.

İnceoğlu M. ve İnceoğlu N. (2004). Mimarlıkta Söylem, Kuram ve Uygulama. İstanbul: Tasarım Yayın Grubu Yay.

Lansdown, G. (2011). Every Child’s Right To Be Heard: A Resource Guide on the UN Committee on the Rights of the Child (General Comment No:12). UK: Save The Children Fund.

Skelton, T. (2007). Children, Young People: UNICEF and Participation, Children’s Geographies, 5 (1-2), 165-181.